

מסורת הש"ס

(א) בנמות סו: כמדות ק. קדוש מב. (ב) י"א ובורר. (ג) פני מן הכאן. (ד) כמדות: (ז) לעיל ז' מדרס סו: (ח) [כמדות: (ז) לעיל ז']. (ט) נמלא: למעשה של, (ו) וכן כמדות ק-א. (ז) דכפירי: הכה משמע, (ט) וי"ע מוס' כמדות ק. ד"ה ובורר ומוס' קדוש מב. ד"ה ובורר ומוס' (ז) קו: ד"ה ומוס' (ז) כ"ד דרב נחמן ע"י רש"י, (י) דכפירי א"ע"ג דכמדות טעו.

הנהגות הב"ח

(א) בני קרי באורזיכו: (ב) תוס' ד"ה יומין וכו' לעובר דמחלה חלקו:

מוסף רש"י

בית דין מעמידין להן אפוטרופוס. לכל אחד ואחד מן הקטנים (כמדות ק). ובוררים להן חלק יפה. וזכר כל אפוטרופוס חלק אחד יפה לחלקן (יבמות טו) לכל אחד, יפה לאו יפה לאו (קדושין מב). כל אפוטרופוס למען שלו (כמדות ק). הגדילו. היומנים. וכו' למחות. ומהלך חלקים לפחות דעת מחלה (יבמות טו). גורלה. טויה. (סנהדרין צה). הייא. מהי. (שבת קס). ופסקיה מברא. מעבר המים שלא מלא את המעשרות (ע"ז ז). הנהר הפקוק, שהיה ממעוברת מלך העיר ולא יכול לעבור (כמדות ב). חזו דאתאי. שגמלי (שם). לא שמיא מתיא. לא מני עד הכא ואין טענה אונס נתגלו גיטין למימר אפסא, לא נמי ש' אונס גיטין, הא חוקינא בשמעתא קמייתא דכמותא דהי' אונס דשתי הוא ואינני ליה לאמני (ע"ז ז). והי גיטא ואס' למתא נפלא ונס' לכוונה נפסקת מהוס' (כמדות ב). אין אונס בגיטין. אין טענה אונס גיטין (כמדות ב). אין אונס יול' לעט אונס נתגלו של גטו (ע"ז ז).

מוסף תוספות

א. וכו' דאפשר לחלוק בדרך שאר החלוקות ע"פ הגורל מפני מה מקילין על אלו כ"כ לחלוק בלא גורל ובלא שופת ב"ד. רש"י. ב. במילתא דשייכא ביה. מוס' כמדות ק. ד"ה ובורר. ג. העובר פוסל ואינו מאכיל, ת"ד הניח בנוס אלו ואלו אוכלין רשביי. אמר זכרים יאכלו נקבות לא יאכלו וכו' ואסוק טעמא מדום דעבדי' להו תקנתא דאמר נחמן. דאריז' אמר שמואל יתומים שבאו לחלוק בכספי אביהן זכר כלומר ונותנין העבדים לחלק הגורלים ונותנין לעובר כנגדן משאר נכסים. רש"י. ד. שאלו היה לו חלק בעבדים לא היו אוכלים בתרומה והיו מכחישי, ונכשיו שאוכלין ע"י חלוקה זו יטול העובר חלק יפה בכספים כנגדן ודבטא להו עבדי' להו. רש"י. ה. ומוכרין עבדים ליקח שדות. רש"י. ו. ב' אין שחלקין ובא להם אח ממדה"ה. רב אמר בטלה מחלוקת ושמואל אמר מקמיצין ומוס' רבני שמואל מקמיצין שכל אחד נתן לו שליש מחלקו, ופר"ך לרב דאמר בטלה מחלוקת. מוס' כמדות ק. ד"ה ובורר. ז. ד"ה יפה. מוס' הא"ש. ח. וא"ת ומאי שנא דהכא איתא גלויי דעתא טפי מעובדא דלעיל דאמרי' דלקימוי תנאי קא אתא. י"ל אח"כ דאיכא למימר הכי, אלא הכי, כ"ן. ט. דק"ל כוותיה קאמרי, דאפי' מקרי גלויי דעתא אפ"ה לא מילתא היא. כ"ן.

השולח פרק רביעי גיטין

יטומין. קטנים: אפוטרופוס. לכל אחד: אחד: ובוררין להן. כל אפוטרופוס יצור חלק יפה שלו שמתוך כך יהיו החלקים שוים: כח ז"ד. שמינו להם האפוטרופוס: הסם ממונא. והפקר ז"ד הפקר: הכא איסורא. דא"ל ומשום מה כח ז"ד יפה לא אפקעו רבנן קידושין: גידול בר רעילאי: ונוולה. אורגת: הא גיעד. הראהו לה ולא מסרו לה: צדוק העוב והמטיב. שלא מסרת לה: ולא צטל גיטא. ואם צא גיטא דאינשי ומוסרו לה למחר מגורשת: גלוי דעתא. שאינו חפץ עוד בשליחות זה: אמר לנו רב ששם. רב ששם אמר לכם ואני שמעתי לנצטיל גיטא: ואלכריה רב ששם גיטא אחרינא. אלמא משום דגלוי דעתיה צטטולא: אטו רב ששם מצטל גיטא דאינשי. הוה אפילו גלוי דעתא ליכא דהא לא אמר אלא צטטליה אלא רב ששם והכא ליכא גלוי דעתא ידידיה: איסו צטליה. ואמר כהדיל' לנצטיל: משום דפגיו. בני אדם המכין וחוצטין אותו צמאות רב ששם ואומר לו למה אתה מצטלו אמר להו הכי רב ששם אור' כן: ירמי' צירא. כך שמו: פנא אשקליה. שנה שנית וכפחו לזוות לכבוד אחר: אופינו קרי צאודינינו. שימו קנינת ירק דק של דלועין צאודינס שלא תשמעו ציטולו: אשור הכו לה הייא. התחזקו לתמו מהר: אשור. כמו אשרתא דדייני (לעיל דף טו). וכו' אשור חמוץ (ישעיה א) לשון חיזוק: אטו לצטולי גיטא צעי. זה שגילה צדעמו שאינו חפץ בגירושין הללו כלום גילה עד הכא ואין טענה אונס גט: לקימוי פנאש צעי. על ידי קיום תנאי הוא צא להפקיע יומר התניתי לצא עד שלשים ואם לאו יאה גט והרי צאתי וקימית תנאי: אי לא נסיבנא. כתב צו ונתן לארוסתו ע"מ שאם לא יכנס עד שלשים יום יאה גט: קטרינא. צרכי חופה ואונס אני: אין טענה אונס. והוי גיטא: והלכא נחמן. דאמר לעיל ציטול צפני שנים: והלכא נחמן. נמי צהא דאמר הלכה כרב ששם: והלכא

נסיבנא עד תלתין יומין ליהוי גיטא כי מוט תלתין יומין אמר להו הא טרחנא למאי ניהוש לה אי משום אונסא (ס"ה) אין אונס בגיטין אי משום גלויי דעתא בגיטא פלוגתא דאביי ורבא הוא ההוא דאמר להו אי לא נסיבנא לריש ירחא דאדר ליהוי גיטא כי מטא ריש ירחא דאדר אמר להו אנא לריש ירחא דניסן אמרי למאי ניהוש לה אי משום אונס אין אונס בגיטין אי משום גלויי דעתא פלוגתא דאביי ורבא והלכתא בנחמן והלכתא בנחמן

עבדים אולכים בתרומה ויש לעובר צדק חלק יפה יותר ועוד לא לכל העבדים צאלו לעשות תקנה אלא לחלק הצנים שגולדו ועוד (ה"מ) שיש שדות שיכולין לתן לעובר כנגד העבדים שיש כח לז"ד לעשות כן כדאמר' בהניקין (לקמן דף נג) וי' וסוף הכא לחלוק שלא צדעת חצרו מספקא לרי' אם יכול לחלוק הקרקעות ששייכא קפידא צרוות ואין לדקדק מהא דאמר צפ' בית כור (צ"ד דף קו) אלא מעתה הני צי תלחא אחי דקימי ואלו מרי מינייהו ופלוג הכי נמי צבטלה מחלוקת דמשמע שהחלוקה קיימת אע"ג דבקרקה מיירי שהחלוקה צבקרקה קיימת איכא למימר היינו כשחזר וחלקו עמו נפל לו בגורל אותו חלק עצמו שפלו לו צתחילה כשחלקו השנים צלעדי דלו קיימת חלוקתם צאל מ"מ חוזר ומטיל גורל עס שניהם כלינו צאים לחלק צתחילה: (ה"ת) ממונא הכא איסורא. וא"ת אי"כ היי' דייק לעיל ממה שחזר רבי ועשה כרצו"ג צהיהא דכמדות (דף ק). דחזר צו נמי מנאי דאמר ציטול מבוטל לה איכא לחלק בין איסורא לממונא וי' דרב נחמן דאמר הלכה כרבי צתחילה בין איסורא לממונא אלא רבי גופיה צין איסורא לממונא היכא דעמו מ"מ רב נחמן מפליג אליבא דרבי אפי' (א) צממונא דעמו דרבי רבי גופיה חזר צו צתמדות והכא פסיק רב נחמן כוותיה צאל הנהו דלעיל לא מפליג וכי פריך הכא דרב נחמן אדרב נחמן היה יכול להקשות והא רבי גופיה דרב ציה מצטלו מבוטל דממונא היה צתמדות אלא דניחא ליה לאקשוי' דרב נחמן אדרב נחמן גופיה ועי"ל דהכא מחלק צין איסורא לממונא דלא טעו צאל לעיל מדמה ממונא דעמו לאיסורא וצפ"ג דקדושין (ד' מב). וצתמדות צפ' אלתנה (דף ק). פריך ארב נחמן דפסיק התם הלכה כחכמים מההיא דיתומים צצאו לחלוק דלית ליה לרב נחמן מה כח ז"ד יפה ומשני הא דעמו הא דלא טעו ורבי דהי' כשחזר צו מההיא דכמדות חזר צו גס מצטלו מבוטל והא דפסיק רב נחמן כרבי צצטלו מבוטל משום דהיהו פוסק צהיהא דכמדות כחכמים: (א) משום גלויי דעתא פלוגתא דאביי ורבא. (א) היינו לפי סברת אביי צאל רבא קאמר לעיל אטו לצטולי גיטא קצעי לקימוי תנאי קא צעי ולא פליג רבא הכא: וכל

לד.

יתומין שבאו צחוק בו. אומר ר"ת דוקא שניהם רואים צאל אחד רואה ואחד אינו רואה לא והיכא צאל צאו שניהם צאל אחד והשני אינו צפינו אמר ר"י דחולקין דהא צריש פרכ צ' דקדושין (דף מב). מייתי לה אחרות הארץ שהיו שם כמה יונקי שדים ומיהו אין ראה גמורה משם צלחו לגמרי מדמי לה דחלוקת הארץ הימה על פי הדיבור והיו שם אוריס ומומים [משום הכין הגדילו אין יכולין למחות וצפרק אלתנה ציצמות (דף טו): דאמר (כולס) זכרים יאכלו אע"ג דשמא ימלא עובר זכר דעצדין תקנתא דרב נחמן נמי אין ראה דהתם שאני דאע"פ צאל צא כי אס האחד עצדין להו תקנתא לפי שיש תקנה גס לעובר (א) ומתעלה חלקו צדק צמה שאכלו עצדים צל אלו צתרומה צלא ימונו צרעצ:

בית דין מעמידין צהם אפוטרופוס ובוררים צהם בו. אר"ת וכן ר"ת דצוררים להם צ"ד דלרין שומת צ"ד ואפוטרופוס מעמידין לכן לשמור לכל אחד חלקו צפני עצמו דעד עתה היה שומר הכל צידד וצוררין ע"י אגוד דלין טריחומא ר"ת דלי גורלות א' ואפילו צגורל שיך לצדור חלק יפה כגון אס יש צלש שדות צטוב ציטול כל אחד ואחד שדה אחת ויהיה חלקו צבת אחת ממה שיחלקו כל שדה לג' חלקים וכמה ענייני ציריות יש צו צחלונות וסולמות ודך דוקא צצב ששיך צו גוד או איגוד חולקין ומקדק ר"ת דלי חולקין אפילו צצב ששיך צו גוד או איגוד אמאי דמיק צריש האיש מקדש צירומת הוה ליה למימר דיוילין למחות צצד או איגוד ווא צלא קאמר יכולין למחות אס טעו צפחות משמות דאמרן קיים משום צלא מקצבד שצמר צשמואל צגדילו יכולין למחות צצביל טעות דפחות משמות דמודה שמואל ויש ליפות צדק כח צ"ד דהוי כמאל דלא טעו כלל אע"ג שיכולין למחות צירומת צוה אין ליפות כח צ"ד דאין זה תלוי צשומא וכ"ש דאס נפרס דמכרן קייס ומוחזר האונאה דלתי שפיר ומיהו יש צלמות דמלא מינייהו נקט ומההוא דציצמות דפרק אלתנה (דף טו): דמשמע צעושים תקנה לכל העצדים שיאכלו צתרומה שומטין צנים כל העצדים וחלק אחד וממנים לעובר כנגדן אין להוכיח דחולקין אפילו צצב ששיך צו גוד או איגוד כגון העצדים דשאי התם דמתעלה חלק העובר צדק צהא

כולה בעדים קמיירי ומ"ה אמר להם שיסתמו אניהם שלא ישמעו בטולו ויהיה בטול בלי עדים ולא יעיל כלום ואינני ציראים גילוי דעתו שרין אחריהם כדי לבטלו גלוי דעתא לאו מילתא הוא והנבון צעיני לומר דרב יהודה ס"ל דהלכה כרשב"ג ולי' גילוי דרב נחמן ומסיק תלמודא והלכתא כרב נחמן דהלכתא כרב נחמן דאמר הלכה כר' בשעתן והלכתא כחכמי אמר אביי דאמר גלויי דעתא בגיטא הוא וכו' וי' א"י מיעיל קיי' שחלקא כאביי: ההוא רבא מילתא היא אק חזו חזו ליה דקא רהיט בתרייהו וק' לי טובא דאפילו לאביי דאמר גלויי דעתא בגיטא לאו מילתא היא היכא דבטלו מפיו מי לא בטיל והיכי אמר דליתבי קריא אחרניהו (דלא לאשמעי') [שלא ישמעו בטולו] אטו בשמיעת העדים תליא מילתא אי בטליה מי אביי מילתא ונמצא צו בטל ובהי' מפורסם ועדים אין אלא לברר העדות שבטלו אבל שרין יתיקיים הבטול בלא עדים שאלו שניהם מורדים חבבי ואלהש' מי לא בטיל וי"ל לפי דהדק הביטול בלי עדים אינו מועיל אע"פ ששיניהם מורדים. ומתני' דנחן הגיע השליח וקדם אצל אשתו

כולה בעדים קמיירי ומ"ה אמר להם שיסתמו אניהם שלא ישמעו בטולו ויהיה בטול בלי עדים ולא יעיל כלום ואינני ציראים גילוי דעתו שרין אחריהם כדי לבטלו גלוי דעתא לאו מילתא הוא והנבון צעיני לומר דרב יהודה ס"ל דהלכה כרשב"ג ולי' גילוי דרב נחמן ומסיק תלמודא והלכתא כרב נחמן דהלכתא כרב נחמן דאמר הלכה כר' בשעתן והלכתא כחכמי אמר אביי דאמר גלויי דעתא בגיטא הוא וכו' וי' א"י מיעיל קיי' שחלקא כאביי: ההוא רבא מילתא היא אק חזו חזו ליה דקא רהיט בתרייהו וק' לי טובא דאפילו לאביי דאמר גלויי דעתא בגיטא לאו מילתא היא היכא דבטלו מפיו מי לא בטיל והיכי אמר דליתבי קריא אחרניהו (דלא לאשמעי') [שלא ישמעו בטולו] אטו בשמיעת העדים תליא מילתא אי בטליה מי אביי מילתא ונמצא צו בטל ובהי' מפורסם ועדים אין אלא לברר העדות שבטלו אבל שרין יתיקיים הבטול בלא עדים שאלו שניהם מורדים חבבי ואלהש' מי לא בטיל וי"ל לפי דהדק הביטול בלי עדים אינו מועיל אע"פ ששיניהם מורדים. ומתני' דנחן הגיע השליח וקדם אצל אשתו

עין משפט
נר מצוה

י' א ב מ' מ' פ"י מהל' נחלות הל"ד סמן עשין ז' טושי'ע חומ' נ' רפט עש' א: י' א ב מ' מ' פ"י מהל' גירושין הל' כה סמן עשין ז' טושי'ע אה"ע ס' קמא ספי' כ: י' א ב מ' מ' פ"י מהל' א"כ מה כח ב"ד יפה: התם ממונא הכא איסורא פ"ה בממונא הפקר ב"ד היה הפקר אבל איסור א"א משום מה כח ב"ד יפה לא אפקעו קידושיו. גידול בר עליאי שדר לה גיטא דרביחיהא אתא שליח אשכחא דקרבא ונוולה. פ"י היהת אורגת והראה לה גיטא ולא נתנו לה ואמר לה הא גיטא אמרה ליה זיל השתא (כר' [מיהא] אתא לגביה בעל א"ל ברוך הטוב והמטיב אביי אמר ברוך הטוב והמטיב ולא בטיל גיטא ורבא אמר ברוך הטוב והמטיב ובטיל גיטא במאי קמיפילני בגלויי דעתא בגיטא קמיפילני אביי סבר גלויי דעתא בגיטא לאו מילתא היא ורבא סבר גלויי דעתא בגיטא לאו מילתא היא המבטל שליחות הגט צריך שיבטל בפיו ואם היה לבו שלם לבטל ולא חוצצי מפיו אינו כלום דבריהם שכלב אינן דברים הליכך לב זמן שלא חוצצי מפיו הביטול אע"ג שגילה דעתו לא הוי כלום ורבא סבר אע"ג דק"ל דבריהם שכלב אינן דברים היכא דאיכא גלויי דעתא כאלו גילה בפיו דמי אמר רבא מנא אמינא לה דרב ששת אשקליה גיטא לההוא גבאי בעל כרחיה אמר להו לשחדי אמר לכו רב ששת ליבטיל גיטא ואצרכיה רב ששת גיטא אחרניא: ואביי אטו רב ששת מבטל גיטא דאינשי הוא ההוא איהו בטליה וההוא דאמר להו הכי משום דמחמת דפגיו הוא דקמיירתא. אמר אביי מנא אמינא לה דרב יהודה ששת אשקליה גיטא לתחניה דרב ימיהא בריה. פ"י בעל כרחיה. ובטליה. הדור אשקליה ויבטלה ואמר להו לשחדי איתביה קריי באורזיכו כי היכי דלא תשמעון מיליה וכתבו ליה ואי ס"ד גלויי דעתא בגיטא מילתא היא אק חזו חזו ליה דקא רהיט בתרייהו וק' לי טובא דאפילו לאביי דאמר גלויי דעתא בגיטא לאו מילתא היא היכא דבטלו מפיו מי לא בטיל והיכי אמר דליתבי קריא אחרניהו (דלא לאשמעי') [שלא ישמעו בטולו] אטו בשמיעת העדים תליא מילתא אי בטליה מי אביי מילתא ונמצא צו בטל ובהי' מפורסם ועדים אין אלא לברר העדות שבטלו אבל שרין יתיקיים הבטול בלא עדים שאלו שניהם מורדים חבבי ואלהש' מי לא בטיל וי"ל לפי דהדק הביטול בלי עדים אינו מועיל אע"פ ששיניהם מורדים. ומתני' דנחן הגיע השליח וקדם אצל אשתו

פסקי רי"ד

שמואל יתומים שבאו לחלוק בכספי אביהן ב"ד מעמידין להן אפוטרופוס ובוררין להן חלק יפה ואם הגדילו יכולים למחות ורב נחמן דריה אמר א"כ מה כח ב"ד יפה: התם ממונא הכא איסורא פ"ה בממונא הפקר ב"ד היה הפקר אבל איסור א"א משום מה כח ב"ד יפה לא אפקעו קידושיו. גידול בר עליאי שדר לה גיטא דרביחיהא אתא שליח אשכחא דקרבא ונוולה. פ"י היהת אורגת והראה לה גיטא ולא נתנו לה ואמר לה הא גיטא אמרה ליה זיל השתא (כר' [מיהא] אתא לגביה בעל א"ל ברוך הטוב והמטיב אביי אמר ברוך הטוב והמטיב ולא בטיל גיטא ורבא אמר ברוך הטוב והמטיב ובטיל גיטא במאי קמיפילני בגלויי דעתא בגיטא קמיפילני אביי סבר גלויי דעתא בגיטא לאו מילתא היא ורבא סבר גלויי דעתא בגיטא לאו מילתא היא המבטל שליחות הגט צריך שיבטל בפיו ואם היה לבו שלם לבטל ולא חוצצי מפיו אינו כלום דבריהם שכלב אינן דברים הליכך לב זמן שלא חוצצי מפיו הביטול אע"ג שגילה דעתו לא הוי כלום ורבא סבר אע"ג דק"ל דבריהם שכלב אינן דברים היכא דאיכא גלויי דעתא כאלו גילה בפיו דמי אמר רבא מנא אמינא לה דרב ששת אשקליה גיטא לההוא גבאי בעל כרחיה אמר להו לשחדי אמר לכו רב ששת ליבטיל גיטא ואצרכיה רב ששת גיטא אחרניא: ואביי אטו רב ששת מבטל גיטא דאינשי הוא ההוא איהו בטליה וההוא דאמר להו הכי משום דמחמת דפגיו הוא דקמיירתא. אמר אביי מנא אמינא לה דרב יהודה ששת אשקליה גיטא לתחניה דרב ימיהא בריה. פ"י בעל כרחיה. ובטליה. הדור אשקליה ויבטלה ואמר להו לשחדי איתביה קריי באורזיכו כי היכי דלא תשמעון מיליה וכתבו ליה ואי ס"ד גלויי דעתא בגיטא מילתא היא אק חזו חזו ליה דקא רהיט בתרייהו וק' לי טובא דאפילו לאביי דאמר גלויי דעתא בגיטא לאו מילתא היא היכא דבטלו מפיו מי לא בטיל והיכי אמר דליתבי קריא אחרניהו (דלא לאשמעי') [שלא ישמעו בטולו] אטו בשמיעת העדים תליא מילתא אי בטליה מי אביי מילתא ונמצא צו בטל ובהי' מפורסם ועדים אין אלא לברר העדות שבטלו אבל שרין יתיקיים הבטול בלא עדים שאלו שניהם מורדים חבבי ואלהש' מי לא בטיל וי"ל לפי דהדק הביטול בלי עדים אינו מועיל אע"פ ששיניהם מורדים. ומתני' דנחן הגיע השליח וקדם אצל אשתו